

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 18.07.2023р.

м. Одеса

№ 65 /25-рк/к

Акціонерне товариство
«ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ.

- (1) Дії акціонерного товариства «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» у вигляді включення у період 2021-2022 років, у період січня – травня 2023 року до переліку документів, які додаються електропостачальниками до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, надання яких не передбачено Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Одеської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК Одеські Електромережі», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), що полягає у встановленні таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ.

- (2) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації є акціонерне товариство «ДТЕК Одеські Електромережі» (надалі — АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» Товариство).
- (3) За інформацією з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: ідентифікаційний код юридичної особи - *Інформація, доступ до якої обмежено*. Місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (4) Основним видом діяльності АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» згідно коду КВЕД є: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (5) Діяльність з розподілу електричної енергії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» здійснює на підставі ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, виданої згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 06.11.2018 № 1345 «Про видачу АТ «ОДЕСОБЛЕНЕРГО» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензії з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії з регульованим тарифом» зі змінами, внесеними

постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2020 № 1796.

- (6) Відповідно до пункту 2.1 статуту АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», затвердженого річними Загальними зборами акціонерів АТ «ОДЕСОБЛЕНЕРГО» від *Інформація, доступ до якої обмежено*, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» внаслідок зміни назви є правонаступником майна, прав та обов'язків АТ «ОДЕСОБЛЕНЕРГО».
- (7) За інформацією з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, зміну найменування АТ «ОДЕСОБЛЕНЕРГО» на АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» зареєстровано *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (8) З огляду на зазначене, у відповідності до ліцензії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 06.11.2018 № 1345 АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» має право на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, а саме на території Одеської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності Товариства та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно з законодавством).
- (9) Таким чином, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (10) Згідно з пунктом 82 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» (із змінами), *система розподілу електричної енергії* – система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикань, що використовується для розподілу електроенергії.
- (11) Відповідно до пункту 56 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» (із змінами), *оператор системи розподілу* – юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.
- (12) Враховуючи, що АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» набуло право провадження ліцензованої діяльності оператора системи розподілу на підставі зазначеної у пункті 5 даних рекомендацій ліцензії, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є оператором системи розподілу.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ.

- (13) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення, територіальне відділення) на підставі статей 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами та доповненнями) направлені наступні вимоги до АТ «ДТЕК Одеські електромережі» про надання інформації:
 - від 03.09.2021 № 65-02/3436;
 - від 09.02.2022 № 65-02/455;
 - від 30.08.2022 № 65-02/1085;
 - від 08.12.2022 № 65-02/1539.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА.

- (14) Аналіз та дослідження становища АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії здійснювалось відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

- (15) Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- оператор системи розподілу – АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»;
- послуги з розподілу електричної енергії.
- (16) Відповідно до пунктів 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (17) Відповідно до пункту 78 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», *розподіл електричної енергії* – транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.
- (18) Відповідно до пункту 30 частини першої статті 1 Закон України «Про ринок електричної енергії» *електропостачальник* - суб'єкт господарювання, який здійснює продаж електричної енергії за договором постачання електричної енергії споживачу.
- (19) При цьому, постачання електричної енергії є неможливим без одночасного надання послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).
- (20) За таких обставин послуги з розподілу електричної енергії за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не мають еквівалентних товарів - замінників.
- (21) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії», регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сфері розподілу електричної енергії.
- (22) Згідно із частиною другою статті 5 Закону України «Про природні монополії», Зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (23) Відповідно до частини другої статті 5 Закону України «Про природні монополії», АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є суб'єктом природної монополії на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії на території Одеської області, про що внесено відомості до Зведеного переліку суб'єктів природних монополій, який розміщено на офіційному веб-сайті Антимонопольного комітету України станом на 19.05.2023.
- (24) Отже, товарними межами ринку є надання послуг з розподілу електричної енергії.
- (25) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (26) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 06.11.2018 № 1345 (із змінами), АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» набуло права провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності, а саме на території Одеської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії.
- (27) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 27.12.2017 № 1470 (із змінами), *місце провадження господарської діяльності* - територія (або частина території) адміністративно - територіальної одиниці, де розташована система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами,

одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які приєднані до мереж здобувача ліцензії (ліцензіата) (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які не мають ліцензії на розподіл електричної енергії, яку здобувач ліцензії (ліцензіат) зазначив у документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (28) Якщо на території адміністративно - територіальної одиниці розташовані системи розподілу електричної енергії інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії, то місце провадження діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, ліцензіата, та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж цього ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (29) Отже, територіальними (географічними) межами ринку визначено територію Одеської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (30) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» в зазначених територіальних (географічних) межах не має конкурентів на ринку послуг з розподілу електричної енергії, отже, споживачі, електроустановки яких приєднані до системи розподілу електричної енергії Товариства, не мають можливості отримувати послуги з розподілу електричної енергії від інших ліцензіатів.
- (31) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (32) Часовими межами ринку визначено період 2021 - 2022 роки, період січня - травня 2023 року – проміжок часу, протягом якого АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» надавало послуги з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).
- (33) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (34) З огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) електричних мереж, потенційні конкуренти на ринку надання послуг з розподілу електричної енергії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на території Одеської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), відсутні.
- (35) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (36) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з розподілу електричної енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності суб'єкта господарювання, який має намір

вступити на ринок, об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача), наявності ліцензії на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії.

- (37) У період 2021 - 2022 років та у період січня – травня 2023 року АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» здійснювало діяльність з розподілу електричної енергії на підставі постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 06.11.2018 № 1345 «Про видачу АТ «ОДЕСКОБЛЕНЕРГО» ліцензії з розподілу електричної енергії та анулювання ліцензії з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії з регульованим тарифом» зі змінами, внесеними постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2020 № 1796, якою, також затверджено територію здійснення ліцензованої діяльності, яка не перетинається з територією діяльності інших суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на вказаному ринку.
- (38) Отже, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» здійснює діяльність з розподілу електричної енергії виключно в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (39) Таким чином, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на території Одеської області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги з розподілу електричної енергії.
- (40) Враховуючи наведене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», становище АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Одеської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) протягом 2021 - 2022 років, січня – травня 2023 року, має ознаки монопольного (домінуючого).

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (41) Відносини між учасниками ринку електричної енергії регулюються, зокрема, Законом України «Про ринок електричної енергії» та Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312.
- (42) Закон України «Про ринок електричної енергії» визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, регулює відносини, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею - продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище.
- (43) У відповідності до пункту 78 частини першої статті 1 Закон України «Про ринок електричної енергії» *розподіл електричної енергії* - транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.

- (44) Згідно з частиною першою статті 4 Закону України «Про ринок електричної енергії» учасники ринку електричної енергії провадять свою діяльність на ринку електричної енергії на договірних засадах. Частиною другою статті 4 цього Закону передбачено види договорів, які укладаються для забезпечення функціонування ринку електричної енергії, зокрема, договору про надання послуг з розподілу.
- (45) У відповідності до частини другої статті 45 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу надає послуги з розподілу електричної енергії на недискримінаційних засадах відповідно до цього Закону, кодексу систем розподілу та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.
- (46) Відповідно до частини четвертої статті 46 Закону оператор системи розподілу надає послуги з розподілу електричної енергії на підставі договорів про надання послуг з розподілу. Договори про надання послуг з розподілу є публічними договорами приєднання та укладаються на підставі типових договорів, форма яких затверджується Регулятором.
- (47) Правила роздрібного ринку електричної енергії, затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312 (далі – Правила) регулюють взаємовідносини, які виникають під час купівлі - продажу електричної енергії між електропостачальником (електропостачальниками) та споживачем (для власного споживання), а також їх взаємовідносини з іншими учасниками роздрібного ринку електричної енергії, визначеними цими Правилами.
- (48) Ці Правила є обов'язковими для виконання усіма учасниками роздрібного ринку.
- (49) У відповідності до пункту 1.2.5 глави 1.2 розділу I Правил оператор системи забезпечує на своїй території діяльності недискримінаційний доступ до електричних мереж електропостачальнику, який має намір здійснювати діяльність з постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких приєднані на території діяльності відповідного оператора системи. Оператор системи укладає договір електропостачальника про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії, зміст якого визначається оператором системи на основі Типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії, який є додатком 4 до цих Правил та укладається з кожним електропостачальником, який звертається до оператора системи.
- (50) Згідно з пунктом 2.1.17 глави 2.1 розділу II Правил договір електропостачальника про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії є публічним договором приєднання, зміст якого визначається оператором системи на основі типового договору, що є додатком 4 до цих Правил, оприлюднюється на офіційному вебсайті оператора системи та укладається шляхом надання електропостачальником заяви-приєднання. Датою початку дії зазначеного договору є наступний робочий день від дня отримання оператором системи заяви-приєднання електропостачальника щодо укладення такого договору. На вимогу електропостачальника оператор системи протягом трьох робочих днів від дати звернення повинен надати електропостачальнику підписаний оператором системи примірник укладеного договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) у письмовій формі.
- (51) Відповідно до пункту 2.1.18 глави 2.1 розділу II Правил для укладення договору електропостачальника про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії між електропостачальником та оператором системи електропостачальник має надати відповідному оператору системи заяву-приєднання (із зазначенням місцезнаходження і банківських реквізитів заявника) та такі документи:
- 1) копію постанови НКРЕКП про видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, роздруковану з публічних джерел;
 - 2) копію належним чином оформленої довіреності на укладення договорів на ім'я особи, яка уповноважена підписувати договори (витяг з установчого документа про повноваження керівника - для юридичних осіб, копію довіреності, виданої в установленому порядку тощо), за необхідності;

- 3) копію свідоцтва платника податків або витяг з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, роздрукований з мережі Інтернет, або копію довідки чи виписки з ЄДР.
- (52) Згідно з пунктом 2.1 Типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії (додаток 4 до Правил) (далі – Типовий договір) передбачено, що оператор системи забезпечує надання послуг з розподілу (передачі) в обсязі, необхідному та достатньому для виконання Постачальником функцій відповідного суб'єкта роздрібного ринку електричної енергії, та надання інших послуг, зокрема, з відключення та підключення споживачів.
- (53) Таким чином, оператор системи укладає договір з електропостачальником на основі Типового договору, який згідно з пунктом 2.1.16 глави 2.1 розділу II Правил є публічним договором приєднання.
- (54) У відповідності до пункту 2.1.19 глави 2.1 розділу II Правил за укладеними договорами електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) оператор системи формує особові рахунки, на яких обліковує стан розрахунків за послуги з передачі (розподілу) електричної енергії, із зазначенням відповідальних за розрахунки сторін, зазначає інформацію відповідно до реєстрів точок комерційного обліку споживачів відповідних електропостачальників та вносить відповідні зміни протягом одного робочого дня, наступного за днем настання таких змін. За реєстром особових рахунків окремо ведеться реєстр електропостачальників, з якими укладено договори електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії.
- (55) Оператор системи забезпечує доступ учасників роздрібного ринку до реєстру (переліку) електропостачальників, яким за договорами електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії оператор системи забезпечує недискримінаційний доступ до електричних мереж з метою постачання (продажу) електричної енергії споживачам, електроустановки яких безпосередньо приєднані до електричних мереж на території діяльності відповідного оператора системи.
- (56) Згідно з пунктом 2.1.20 глави 2.1 розділу II Правил договір електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії є постійно діючим у частині організаційних питань забезпечення доступу електропостачальника до електричних мереж оператора системи, інформаційного обміну між сторонами, обліку та розрахунків, забезпечення процедури зміни електропостачальника споживачем, порядку взаємодії у випадках припинення (обмеження) та відновлення електропостачання споживача (субспоживачів), які безпосередньо приєднані до мереж оператора системи, так і основних споживачів, інших процедур, пов'язаних із забезпеченням електропостачання.
- (57) Враховуючи вищезазначені норми діючого законодавства, які регулюють відносини у сфері надання послуг з розподілу електричної енергії саме на суб'єкта господарювання — оператора системи розподілу покладається обов'язок укладати договори про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії з електропостачальниками, які мають намір здійснювати діяльність з постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких приєднані на території діяльності відповідного оператора системи.
- (58) При цьому, порядок укладення цих договорів повинен відповідати Правилам, а отже оператор системи розподілу не має права встановлювати електропостачальникам додаткові умови для укладення договорів про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії для можливості здійснення ними своєї діяльності з постачання електричної енергії споживачам, які не передбачені чинним законодавством, що може призвести до ущемлення їх інтересів.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.

- (59) У ході виконання доручень Голови Антимонопольного комітету України О. Піщанської щодо дослідження ринку надання послуг з розподілу електричної енергії, Відділенням направлена до АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» вимога про надання інформації

від 03.09.2021 № 65-02/3436, на яку листом від 30.09.2021 № 21/317 (вх № 65-01/708-Кі від 30.09.2021) Товариство надало наступну інформацію.

- (60) Зокрема, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» зазначило, що згідно з приписами пункту 2.1.16 глави 2.1 розділу II Правил договір електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії є публічним договором приєднання, зміст якого визначається оператором системи на основі Типового договору, що є додатком 4 до Правил, оприлюднюється на офіційному сайті оператора системи та укладається шляхом надання електропостачальником заяви – приєднання. Отже, договір електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії є публічним договором приєднання та розміщений на офіційному сайті АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» за посиланням <https://www.dtek-oem.com.ua/>.
- (61) Також, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» листом від 30.09.2021 № 21/317 (вх № 65-01/708-Кі від 30.09.2021) надало копії зразків договору електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії у редакціях, що діяли, зокрема протягом 2021 року, а саме у редакціях від 16.11.2020 та від 30.07.2021.
- (62) Крім того, листом від 28.12.2022 № 21/476 (вх № 65-01/203-Кі від 28.12.2022) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» надало копії редакції договору електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії у редакціях, що діяли протягом 2022 року, а саме у редакціях, що діяли до 11.05.2022 та у редакції, діючій на час підготовки інформації на вимогу.
- (63) За поясненням, наданим Товариством, оновлення редакції договору у 2022 році було обумовлене необхідністю зміни розрахункового рахунку та офіційної електронної адреси оператора системи розподілу.
- (64) Крім того, на офіційному сайті АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» за посиланням <https://www.dtek-oem.com.ua/> у відповідності до норм чинного законодавства розміщені зразки договору електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії як у діючій редакції станом на 15.06.2023, так і в редакціях, що діяли в попередніх роках.
- (65) Листом від 30.09.2021 № 21/317 (вх № 65-01/708-Кі від 30.09.2021) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» надало Реєстр електропостачальників, які отримали доступ до електричних мереж оператора систем розподілу електричної енергії, згідно з яким станом на 13.09.2021 укладено договори про надання послуг з розподілу електричної енергії із 382 електропостачальниками.
- (66) Листом від 28.12.2022 № 21/476 (вх № 65-01/203-Кі від 28.12.2022) АТ «ДТЕК Одеські Електромережі» надало станом на 28.11.2022 Реєстр електропостачальників, які отримали доступ до електричних мереж Товариства протягом січня – листопада 2022 року, згідно з яким у зазначений період укладено договори про надання послуг з розподілу електричної енергії з 55 електропостачальниками.
- (67) На офіційному сайті АТ «ДТЕК Одеські Електромережі» <https://www.dtek-oem.com.ua/>, у відповідності до вимог чинного законодавства також розміщений Реєстр електропостачальників, які отримали доступ до електричних мереж оператора системи розподілу електричної енергії станом на 15.06.2023, відповідно до якого отримано доступ до електричних мереж оператора системи розподілу електричної енергії АТ «ДТЕК Одеські Електромережі» 505 електропостачальників, з яких:
 - за період 2021 року укладено договори про надання послуг з розподілу електричної енергії з 91 електропостачальником;
 - за період 2022 року укладено договори з 62 електропостачальниками;
 - за період січня – травня 2023 року укладено договори з 34 електропостачальниками.
- (68) Договори про надання послуг з розподілу електричної енергії укладались АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» з електропостачальниками на підставі Заяв – приєднань.
- (69) Згідно з пунктом 2.1.18 глави 2.1 розділу II Правил для укладення договору електропостачальника про надання послуг з розподілу/передачі електричної енергії між електропостачальником та оператором системи електропостачальник має надати

відповідному оператору системи заяву - приєднання (із зазначенням місцезнаходження і банківських реквізитів заявника) та вичерпний перелік документів.

- (70) Натомість, АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» листами від 30.09.2021 № 21/317 (вх № 65-01/708-Кі від 30.09.2021 та від 28.12.2021 № 21/476 (вх № 65-01/203-Кі від 28.12.2022) на вимоги Відділення надало копії заяви – приєднання, яка є додатком 1 до договору електропостачальника з переліком документів, які електропостачальники повинні надати для укладення з Товариством договору про надання послуг з розподілу електричної енергії, при цьому, цей перелік документів не відповідає законодавчо встановленому переліку документів, які необхідно додавати до заяви – приєднання.
- (71) Крім того, чинний станом на 15.06.2023 (у редакції від 20.01.2023) зразок заяви – приєднання АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», яка є додатком 1 до договору електропостачальника про надання послуг з розподілу електричної енергії з переліком документів, який не відповідає Правилам, також розміщений на офіційному сайті Товариства за посиланням <https://www.dtek-oem.com.ua/>.
- (72) Зокрема, у заяві – приєднання АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» зазначило про необхідність надання наступних документів:

<u>Перелік документів, які додаються електропостачальником до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії у відповідності до пункту 2.1.18 глави 2.1 розділу II Правил</u>	<u>Перелік документів, які додаються електропостачальником до заяви – приєднання для укладення з АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» договору про надання послуг з розподілу електричної енергії</u>
Копія постанови НКРЕКП про видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, роздруковану з публічних джерел	Копія постанови НКРЕКП про видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, роздруковану з публічних джерел
Не передбачено	Статут або витяг зі статуту, або положення, що обов'язково має містити титульний лист, інформацію про найменування, про місцезнаходження, мету та види діяльності, юридичний статус, повноваження органів управління
Копія свідоцтва платника податків або витяг з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, роздрукований з мережі Інтернет, або копію довідки чи виписки з ЄДР.	Копія свідоцтва платника податків або витяг з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, роздрукований з мережі Інтернет, або копію довідки чи виписки з ЄДР.
Не передбачено	Відповідний документ (наказ, протокол) про призначення на посаду уповноваженої особи, яка діє від імені сторони договору (підписує заяву – приєднання) (у разі, якщо відповідна інформація ще не внесена до Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців або свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності
Копія належним чином оформленої довіреності на укладення договорів на ім'я особи, яка уповноважена підписувати договори (витяг з установчого документа про повноваження керівника - для юридичних	Належним чином оформлена довіреність на право укладати договори особі, яка уповноважена представляти інтереси електропостачальника, у разі підписання заяви – приєднання представником

осіб, копію довіреності, виданої в установленому порядку тощо), за необхідності	електропостачальника
Не передбачено	Виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців або свідоцтво про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності або інший документ, який підтверджує державну реєстрацію особи
Не передбачено	Враховуючи положення статті 44 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та пункту 3 прикінцевих та перехідних положень, якщо зміни не вносились до статуту після набрання чинності Законом, необхідно надати баланс на кінець попереднього кварталу для визначення наявності повноважень на підписання правочину

- (73) Таким чином, для можливості укладення електропостачальниками з АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» договорів про надання послуг з розподілу електричної енергії з метою подальшого здійснення своєї господарської діяльності електропостачальники змушені додавати до заяви – приєднання документи, які не передбачені чинним законодавством.
- (74) Враховуючи вищевикладене, дії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», які полягають у неправомірному включенні до переліку документів, які додаються електропостачальниками до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, надання яких не передбачено Правилами, можуть свідчити про свідоме нав'язування їм з боку АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» умов, не передбачених чинним законодавством.
- (75) Така поведінка АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для електропостачальників інших суб'єктів господарювання – операторів систем розподілу електричної енергії.
- (76) З огляду на зазначене, Відділенням встановлено, що завдяки ринковій владі АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» має можливість нав'язувати електропостачальникам умови для укладення договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, які не передбачені нормами чинного законодавства, що може мати наслідком ущемлення їх інтересів.
- (77) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу, користувачі його послуг знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуг, в тому числі, з метою здійснення своєї господарської діяльності.
- (78) Варто зазначити, що наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (79) До того ж, в силу приписів чинного законодавства електропостачальники не можуть ініціювати укладення договорів розподілу електричної енергії з операторами системи розподілу на інших умовах, аніж ті, що визначені оператором, оскільки вказані договори за своєю правовою природою є публічними договорами приєднання. Тому електропостачальники змушені цілком прийняти умови, визначені оператором системи

розподілу для укладення цих договорів, щоб мати можливість здійснювати власну господарську діяльність з постачання електричної енергії своїм споживачам.

- (80) Таким чином, зазначені дії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуги з розподілу електричної енергії в межах Одеської області, адже у такому випадку споживач міг би відмовитись від послуги Товариства, яке встановлює такі умови придбання товару, наслідком яких є необхідність подання до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, надання яких не передбачено Правилами.
- (81) У разі не виконання умов АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» в частині подання документів до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії електропостачальники можуть бути позбавлені можливості здійснювати господарську діяльність з постачання електричної енергії споживачам.

7. ВИСНОВКИ.

- (82) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (83) Згідно з пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема визнається встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку. Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (84) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (85) Враховуючи те, що АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» у період 2021 – 2022 років, у період січня – травня 2023 року має ознаки такого, що займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Одеської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), дії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» у вигляді включення у період 2021-2022 років, у період січня – травня 2023 року до переліку документів, які додаються електропостачальниками до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, надання яких не передбачено Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії на території Одеської області, в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності або господарському віданні (щодо державного або комунального майна) АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), що полягає у

встановленні таких умов придбання товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (86) В той же час, в процесі дослідження ринку послуг з розподілу електричної енергії не підтверджено документально фактів завдання значних збитків суб'єктам господарювання – електропостачальникам з боку АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»..
- (87) З огляду на зазначене, дії АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» не призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, порушення не завдали значних збитків окремим особам, порушення не завдало значних збитків суспільству.
- (88) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 із змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Акціонерному товариству «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*, ідентифікаційний код юридичної особи- *Інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що полягають у включенні у період 2021-2022 років, у період січня – травня 2023 року до переліку документів, які додаються електропостачальниками до заяви – приєднання для укладення з оператором системи розподілу договору про надання послуг з розподілу електричної енергії документів, надання яких не передбачено Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312.

Про результати розгляду рекомендацій АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **у місячний строк** з дня їх отримання з наданням копій підтверджувальних документів, завірених належним чином.

Зазначаємо, що відповідно до частини 2 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Відповідно до частини 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень цих рекомендацій, у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушень, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції за наведеними ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.